

Αθήνα, 2 Ιουλίου 2025

ΓΝΩΜΟΔΟΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

I. Απαντάμε στο παρακάτω ερώτημα, που μας έθεσε ο «Σύλλογος Καθηγητών Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας» (Σ.Κ.Φ.Ε.) και το οποίο έχει ως εξής:

"Θέλουμε να μας απαντήσετε για το τι ισχύει σχετικά με την υποχρέωση συμπλήρωσης ωραρίου. Αυτά που γνωρίζουμε είναι τα παρακάτω και θα θέλαμε να ξέρουμε εάν είναι ορθά και ότι άλλο ισχύει βάσει της κείμενης νομοθεσίας:

Βασική μέριμνα του νομοθέτη που συνέταξε το άρθρο 14 του Ν. 1566/1985 ήταν οι εκπαιδευτικοί να απασχολούνται κατά το δυνατόν με πλήρες ωράριο, τόσο για την εργασιακή και οικονομική τους ασφάλεια, όσο και για την στενότερη σύνδεσή τους με την σχολική μονάδα.

Αναφέρει, λοιπόν, ρητά η διάταξη:

"14. Διδασκαλία με μειωμένο ωράριο δεν επιτρέπεται, εκτός εάν η συμπλήρωσή του δεν είναι αντικειμενικά δυνατή".

Ο νομοθέτης σαφώς ορίζει ότι η διάταξη αυτή έχει εφαρμογή και στην ιδιωτική εκπαίδευση. Σύμφωνα με το άρθρο 62, παρ. 6 και 7:

"6. Εξακολουθεί να ισχύει για τους ιδιωτικούς εκπαιδευτικούς το μειωμένο λόγω βαθμού υποχρεωτικό ωράριο διδασκαλίας, που προβλέπεται από τις κείμενες διατάξεις μέχρι την έναρξη ισχύος αυτού του νόμου, χωρίς μείωση των αποδοχών τους. Οι εκπαιδευτικοί αυτοί υποχρεούνται να αναλάβουν πρόσθετες ώρες διδασκαλίας ύστερα από πρόταση του ιδιοκτήτη του σχολείου, μέχρι να συμπληρώσουν το προβλεπόμενο από το νόμο αυτόν υποχρεωτικό ωράριο εβδομαδιαίας διδασκαλίας.

7. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 4 του άρθρου 52, οι διατάξεις αυτού του νόμου εφαρμόζονται ανάλογα στις ιδιωτικές σχολικές μονάδες της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και στο εκπαιδευτικό προσωπικό τους, εκτός από τις διατάξεις των περιπτώσεων Α', Β' και Γ' του άρθρου 11".

II. Ως προς το ερώτημα αυτό αναφερόμαστε στις διατάξεις που ισχύουν και αφορούν, άμεσα ή έμμεσα, σε θέματα συμπλήρωσης υποχρεωτικού εβδομαδιαίου ωραρίου διδασκαλίας ιδιωτικών εκπαιδευτικών και ειδικότερα:

Στην παρ. 6 του άρθρου 2 Ν. 682/1977, που προστέθηκε με το Ν. 4713/2020 (Α' 147/29.07.2020), ορίζεται, ότι:

«6. Τα ιδιωτικά σχολεία διέπονται από τις διατάξεις του παρόντος, οι οποίες κατισχύουν κάθε άλλης ρύθμισης. Για τα θέματα που δεν ρυθμίζονται από τον παρόντα νόμο ή από άλλη ειδική διάταξη, εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις που ισχύουν για τα δημόσια σχολεία.»

Επιπλέον, στο άρθρο 4 Ν. 682/1977, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 άρθρου 3 Ν. 4713/2020 (Α' 147/29.07.2020), προβλέπεται ότι:

«1. Τα σχολεία του παρόντος έχουν την ίδια οργάνωση με τα αντίστοιχα δημόσια σχολεία και ακολουθούν το ωρολόγιο και αναλυτικό πρόγραμμα διδασκαλίας που ισχύει για αυτά, εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά στον παρόντα.

2. Επιπλέον του υποχρεωτικού ωρολογίου προγράμματος διδασκαλίας της παρ.1, τα ιδιωτικά σχολεία επιτρέπεται να παρέχουν πρόσθετες εκπαιδευτικές υπηρεσίες στο πλαίσιο διευρυμένου ωρολογίου προγράμματος, όπως, ιδίως, ενισχυτική διδασκαλία, πρόσθετη διδακτική στήριξη, ενίσχυση της γλωσσομάθειας, καθώς και διδασκαλία επιπλέον γνωστικών αντικειμένων. Η παροχή των πρόσθετων εκπαιδευτικών υπηρεσιών επιτρέπεται υπό τις εξής προϋποθέσεις:

α) Το ανώτατο όριο του διευρυμένου εβδομαδιαίου ωρολογίου προγράμματος διδασκαλίας του ιδιωτικού σχολείου, συμπεριλαμβανομένων του υποχρεωτικού ωρολογίου προγράμματος της παρ. 1 και των πρόσθετων εκπαιδευτικών υπηρεσιών της παρούσας, δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει τις σαράντα (40) ώρες για κάθε τάξη κάθε σχολικής βαθμίδας.

β) Οι πρόσθετες εκπαιδευτικές υπηρεσίες της παρούσας αποφασίζονται από τον ιδιοκτήτη της σχολικής μονάδας, μετά από εισήγηση του Διευθυντή της, πριν από την έναρξη του διδακτικού έτους, ισχύουν για όλη τη διάρκειά του, αφορούν όλους τους μαθητές της τάξης ή των τάξεων για τις οποίες υλοποιούνται και εντάσσονται στο διευρυμένο ωρολόγιο πρόγραμμα της σχολικής μονάδας, το οποίο γνωστοποιείται στην οικεία Διεύθυνση Εκπαίδευσης.

γ) Κατά τη διάρκεια του διευρυμένου προγράμματος, οι ώρες απασχόλησης των εκπαιδευτικών της ιδιωτικής σχολικής μονάδας στις πρόσθετες εκπαιδευτικές υπηρεσίες της παρούσας, υπολογίζονται ως ώρες κανονικής εβδομαδιαίας διδασκαλίας.

3. Κατά τη διδασκαλία όλων των μαθημάτων, επιτρέπεται η κατανομή των μαθητών κάθε τάξης σε περισσότερα τμήματα.

4. Στο πλαίσιο του υποχρεωτικού ή του διευρυμένου ωρολογίου προγράμματός τους τα ιδιωτικά σχολεία μπορούν να διδάσκουν παράλληλα περισσότερες ξένες γλώσσες και να επιλέγουν ποιες και πόσες ξένες γλώσσες θα διδάσκονται, επιπλέον των ξένων γλωσσών που προβλέπονται στο ωρολόγιο πρόγραμμα του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων.

5. Μετά το πέρας του ωρολογίου προγράμματος, υποχρεωτικού ή διευρυμένου, όπως ορίζεται στο παρόν, τα ιδιωτικά σχολεία μπορούν να διοργανώνουν και άλλες, προαιρετικής παρακολούθησης, δραστηριότητες και δράσεις, ιδίως εκπαιδευτικού, μορφωτικού ή επιμορφωτικού περιεχομένου, αθλητικές, πολιτιστικές, καλλιτεχνικές, καθώς και φιλοξενίας, οι οποίες γνωστοποιούνται στην οικεία Διεύθυνση Εκπαίδευσης. Οι δραστηριότητες και δράσεις αυτές διοργανώνονται από το ιδιωτικό σχολείο πέραν του διδακτικού ωραρίου ή και των διδακτικών ημερών, εφόσον εξασφαλίζεται η κατά νόμον απασχόληση και αμοιβή του προσωπικού, τηρουμένων και των διατάξεων περί χρονικών ορίων της εργασίας, σύμφωνα με την οικεία εργατική νομοθεσία. Το προσωπικό που συμμετέχει στις δραστηριότητες και δράσεις της παρούσας μπορεί να περιλαμβάνει εκπαιδευτικούς και εκτός της σχολικής μονάδας.

6. Επιτρέπεται η συστέγαση των ιδιωτικών σχολείων με άλλα ιδιωτικά σχολεία, ξένα σχολεία, κέντρα δια βίου μάθησης, κέντρα ξένων γλωσσών, φροντιστήρια, καθώς και με άλλους φορείς που αναφέρονται στην παρ. Θ.3 του πρώτου άρθρου του ν. 4093/2012 (Α' 222).»

Εξάλλου στο άρθρο 26 Ν. 682/1977 ορίζεται, ότι:

1. Τα ειδικότερα καθήκοντα και υποχρεώσεις των διευθυντών των Ιδιωτικών σχολείων και του διδακτικού προσωπικού αυτών είναι τα αυτά προς τα οριζόμενα

εκάστοτε δια τους εκπαιδευτικούς των δημοσίων σχολείων, φυλαττομένης της ισχύος της παρ. 1 του άρθρου 27 του παρόντος...».

Επιπροσθέτως στο άρθρο 27 Ν. 682/1977, όπως η παρ. 4 προστέθηκε αρχικώς με την παρ. 14 άρθρου 47 Ν. 3848/2010 (Α' 71/19.5.2010) και εν συνεχεία αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 άρθρου 9 Ν. 4713/2020 (Α' 147/29.07.2020), οι δε παρ. 5, 6 και 7 προστέθηκαν με την παρ. 1 άρθρου 9 Ν. 4713/2020 (Α' 147/29.07.2020) ορίζεται ότι:

«1. Το όριον των καθ' εβδομάδα ωρών διδασκαλίας των ιδιωτικών εκπαιδευτικών πλήρους απασχολήσεως, είναι το ισχύον εκάστοτε δια τους δημοσίους εκπαιδευτικούς των δημοσίων σχολείων. Πέραν των ωρών διδασκαλίας, ο ιδιωτικός εκπαιδευτικός υποχρεούται εις την παροχήν και άλλων υπηρεσιών, συνδεδεμένων προς το εν γένει εκπαιδευτικόν έργον, ως συμμετοχή εις διαφόρους συνεδριάσεις των συλλόγων των διδασκόντων, συμμετοχή εις εορτάς και άλλας εκδηλώσεις, ενημέρωσις γονέων κ.λ.π., παραμένων εις το σχολείον κατά τας ώρας και ημέρας λειτουργίας αυτού, και πάντως ουχί πέραν των 30 ωρών εν τω συνόλω εβδομαδιαίως, δια τους κατά πλήρες διδακτικόν ωράριον απασχολούμενους εκπαιδευτικούς της Μέσης Εκπαιδεύσεως και κατ' αναλογίαν δια τους απασχολούμενους με ηλαττωμένον διδακτικόν ωράριον.

2. Οι ιδιωτικοί εκπαιδευτικοί δύνανται να διδάσκουν πέραν των υπό του παρόντος προβλεπομένου ανωτάτου ορίου ωρών υποχρεωτικής διδασκαλίας και μέχρι δέκα ωρών εβδομαδιαίως, μαθήματα της ειδικότητός των, εις το σχολείον εις το οποίον υπηρετούν ή εις έτερα σχολεία, επί ωριαία αντιμισθία ίση τουλάχιστον προς την αντίστοιχον τοιαύτην των δημοσίων εκπαιδευτικών.

Η ανάθεσις της υπερωριακής διδασκαλίας ενεργήται προτάσει του ιδιοκτήτου, μετ' έγκρισιν του οικείου Επιθεωρητού εις τον οποίον υπάγεται το σχολείον, κοινοποιουμένην και εις την Επιθεώρησιν του σχολείου εις το οποίον κυρίως απασχολείται.

3. Δημόσιοι εκπαιδευτικοί μέσης εκπαιδεύσεως μέχρι και του βαθμού του Βοηθού Γυμνασιάρχου δύνανται να διδάσκουν υπερωριακώς εις ιδιωτικά σχολεία και μέχρις οκτώ ωρών εβδομαδιαίως κατ' ανώτατον όριον, τηρουμένων των προϋποθέσεων του άρθρου 51 του Νόμ. 1811/51 και του άρθρου 37 παρ. 13 του Νόμ. 309/76.

4. α) Οι ιδιωτικοί εκπαιδευτικοί, εφόσον επιθυμούν να εργασθούν λιγότερες ώρες από αυτές του διοριστηρίου τους, υποβάλλουν σχετική αίτηση προς τον ιδιοκτήτη της σχολικής μονάδας. Αν ο ιδιοκτήτης αποδεχθεί την αίτηση, τη διαβιβάζει στον οικείο Διευθυντή Εκπαίδευσης, και το διοριστήριο τροποποιείται αντίστοιχα. Ο διορισμός περισσότερων εκπαιδευτικών της ίδιας ειδικότητας με μειωμένο ωράριο επιτρέπεται.

β) Οι ιδιωτικοί εκπαιδευτικοί, εφόσον δεν συμπληρώνουν το ωράριο του διοριστηρίου τους με βάση το υποχρεωτικό ή το διευρυνόμενο ωρολόγιο πρόγραμμα της σχολικής μονάδας στην οποία εργάζονται, απασχολούνται λιγότερες ώρες από αυτές του διοριστηρίου τους, με ανάλογη μείωση των αποδοχών τους.

5. Οι ιδιωτικοί εκπαιδευτικοί της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης μπορούν να διατεθούν σε συστεγαζόμενες ή όμορες σχολικές μονάδες της ίδιας βαθμίδας και του ίδιου ιδιοκτήτη για την κάλυψη λειτουργικών και υπηρεσιακών αναγκών. Η διάθεση διενεργείται με απόφαση του Διευθυντή Εκπαίδευσης στον οποίο υπάγεται η σχολική μονάδα, έπειτα από πρόταση του Διευθυντή της σχολικής μονάδας, στην οποία υπηρετεί ο εκπαιδευτικός.

6. Η απασχόληση ιδιωτικού εκπαιδευτικού σε σχολείο, φροντιστήριο κέντρο ξένων γλωσσών, καθώς και σε άλλους φορείς εκπαίδευσης, σύμφωνα με την υποπαρ. Θ3 της

παρ. Θ' του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012, του ιδίου ή άλλου ιδιοκτήτη δεν αποτελεί κώλυμα διορισμού.

7. Οι ιδιωτικοί εκπαιδευτικοί δύνανται, σε συμφωνία με τον ιδιοκτήτη του σχολείου, να τοποθετούνται και να διδάσκουν εφεξής αποκλειστικά σε άλλο σχολείο ή σε άλλη σχολική βαθμίδα του ίδιου ιδιοκτήτη χωρίς καταγγελία της σύμβασης εργασίας. Στην περίπτωση αυτή, η σχετική συμφωνία γνωστοποιείται στον οικείο Διευθυντή Εκπαίδευσης, ο οποίος και τροποποιεί αναλόγως το διοριστήριο.»

Εξάλλου, στο άρθρο 14 Ν. 1566/1985 ορίζεται, ότι:

«14. Διδασκαλία με μειωμένο ωράριο δεν επιτρέπεται, εκτός εάν η συμπλήρωσή του δεν είναι αντικειμενικά δυνατή. Αν οι διδάσκοντες δεν συμπληρώνουν το υποχρεωτικό ωράριο διδασκαλίας στο σχολείο που υπηρετούν διατίθενται, μερικά ή ολικά, σε άλλα σχολεία της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ή σε τμήματα πρόσθετης διδακτικής βοήθειας, καθώς και σε σχολεία της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης για τη διδασκαλία των μαθημάτων που προβλέπονται στην παρ. 12 του άρθρ. 4, τα οποία λειτουργούν στον ίδιο ή γειτονικό δήμο ή κοινότητα, με απόφαση του νομάρχη, ύστερα από πρόταση του οικείου περιφερειακού υπηρεσιακού συμβουλίου. Σε περίπτωση που εκπαιδευτικός πλεονάζει εξολοκλήρου μπορεί να αποσπασθεί σε άλλο σχολείο του ίδιου νομού ή νομαρχιακού διαμερίσματος, με απόφαση του νομάρχη, ύστερα από πρόταση του περιφερειακού υπηρεσιακού συμβουλίου ή σε σχολείο άλλου νομού ή νομαρχιακού διαμερίσματος, με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, ύστερα από πρόταση του κεντρικού υπηρεσιακού συμβουλίου. Οι εκπαιδευτικοί ενός σχολείου που πλεονάζουν σε ορισμένο κλάδο, εξαιτίας μεταβολών στα προγράμματα διδασκαλίας ή για άλλους λόγους, είναι υποχρεωμένοι να διδάσκουν μαθήματα συγγενούς ειδικότητας στην ίδια σχολική μονάδα.

15. Όσοι διατίθενται για συμπλήρωση μέρους του ωραρίου τους σε σχολείο άλλης πόλης ή κωμόπολης παίρνουν οδοιπορικά έξοδα, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις και αποζημίωση για κάθε ώρα διδασκαλίας εκτός έδρας που ορίζεται στο μισό από την προβλεπόμενη στην παρ. 19. Δεν παίρνουν τα παραπάνω οδοιπορικά έξοδα και αποζημίωση όσοι συμπληρώνουν το υποχρεωτικό ωράριο σε σχολεία πόλης ή κωμόπολης στην οποία κατοικούν. Τα σχολεία που λειτουργούν στην περιφέρεια της τέως διοίκησης της πρωτεύουσας και του τέως δήμου θεσσαλονίκης θεωρούνται ότι λειτουργούν στην ίδια πόλη.

16. Σε περίπτωση που οι προβλεπόμενες ώρες διδασκαλίας για κάθε μάθημα δεν καλύπτονται με το υποχρεωτικό ωράριο των διδασκόντων και οι απομένουσες δεν δικαιολογούν θέση εκπαιδευτικού ή αν δικαιολογούν μέχρι να προσληφθεί προσωρινός αναπληρωτής και εφόσον δεν υπάρχει προσφορά προαιρετικής υπερωριακής διδασκαλίας, ο σύλλογος των διδασκόντων αναθέτει την κάλυψη των ωρών αυτών σε εκπαιδευτικούς του ίδιου σχολείου. "Αν ο σύλλογος διδασκόντων παραλείπει να αναθέσει την κάλυψη των ωρών αυτών, η ανάθεση γίνεται με απόφαση του διευθυντή εκπαίδευσης, ύστερα από πρόταση του οικείου περιφερειακού υπηρεσιακού συμβουλίου." Για την κάλυψη των ωρών του προγράμματος μπορεί να ανατεθεί προαιρετική υπερωριακή διδασκαλία μέχρι 5 ώρες την εβδομάδα σε εκπαιδευτικούς του ίδιου σχολείου με απόφαση του συλλόγου των διδασκόντων και σε εκπαιδευτικούς άλλου σχολείου με απόφαση του περιφερειακού υπηρεσιακού συμβουλίου. Η ανάθεση γίνεται με απόφαση του συλλόγου των διδασκόντων, αν πρόκειται για το ίδιο σχολείο ή με απόφαση του περιφερειακού υπηρεσιακού συμβουλίου, αν πρόκειται για άλλο σχολείο και εφόσον και στις δύο περιπτώσεις δεν υπάρχει προσφορά για προαιρετική υπερωριακή διδασκαλία. Η διδασκαλία του μαθήματος της κοινωνιολογίας, αν δεν υπάρχουν καθηγητές του κλάδου κοινωνιολόγων, μπορεί να ανατεθεί σε εκπαιδευτικούς που έχουν διαπιστωμένες ειδικές σπουδές στην κοινωνιολογία και, αν δεν υπάρχουν τέτοιοι εκπαιδευτικοί, σε φιλόλογους ή πτυχιούχους νομικών και πολιτικών επιστημών ή οικονομολόγους. Άδεια άσκησης ιδιωτικού έργου χορηγείται εάν προηγουμένως καλυφθούν με υπερωριακή διδασκαλία οι ανάγκες των δημόσιων σχολείων. Οι δημόσιοι εκπαιδευτικοί δεν επιτρέπεται να διδάσκουν σε ιδιωτικά σχολεία ή φροντιστήρια. Για τις παραβάσεις του προηγούμενου εδαφίου εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις της παρ. 9 του άρθρ. 13.

17. Αν στο ίδιο σχολείο ή στα σχολεία της ίδιας ή γειτονικής πόλης ή κωμόπολης οι προβλεπόμενες από το πρόγραμμα ώρες διδασκαλίας και ασκήσεων δεν δικαιολογούν το διορισμό μόνιμου εκπαιδευτικού ή αν οι ώρες αυτές δεν καλύπτονται από μόνιμους εκπαιδευτικούς, μπορεί να ανατεθεί η διδασκαλία μαθημάτων ή η διεξαγωγή πρακτικών ασκήσεων με ωριαία αντιμισθία σε εκπαιδευτικούς της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, άλλους υπαλλήλους του δημοσίου τομέα ή σε ιδιώτες που έχουν τα προσόντα των κλάδων αυτών, εκτός από τους ιδιοκτήτες και τους διευθυντές φροντιστηρίων και όσους διδάσκουν σε αυτά. Στην περίπτωση αυτή δεν είναι απαραίτητο το πτυχίο παιδαγωγικών σπουδών της Σ.Ε.Λ.Ε.Τ.Ε., αν δεν υπάρχουν ενδιαφερόμενοι με το πτυχίο αυτό.

Με την παραπάνω διαδικασία μπορεί να ανατίθεται η διδασκαλία του μαθήματος των θρησκευτικών σε αξιόλογο αριθμό αλλοδόξων μαθητών των σχολείων της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης σε ιδιώτες που έχουν πτυχίο θεολογικής σχολής αντίστοιχου δόγματος Α.Ε.Ι. της αλλοδαπής και απολυτήριο ελληνικού λυκείου ή εξατάξιου γυμνασίου.

18. Ανάθεση υπερωριακής διδασκαλίας, προαιρετικής ή υποχρεωτικής, καθώς και ανάθεση διδασκαλίας με ωριαία αντιμισθία, επιτρέπεται μόνο αν οι καθηγητές της ίδιας ειδικότητας έχουν καλύψει το υποχρεωτικό ωράριο διδασκαλίας τους. Τα όργανα, ο τρόπος επιλογής και η διαδικασία για την ανάθεση διδασκαλίας στις περιπτώσεις της προηγούμενης παραγράφου ρυθμίζονται με απόφαση του

Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων. Με όμοια απόφαση, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του οικείου περιφερειακού υπηρεσιακού συμβουλίου, είναι δυνατό να αυξηθούν μέχρι 10 οι ώρες προαιρετικής υπερωριακής διδασκαλίας, αν δεν καλύπτεται το εβδομαδιαίο ωρολόγιο πρόγραμμα διδασκαλίας.

19. Η ωριαία αντιμισθία ορίζεται στο 1/90 των κάθε είδους μηνιαίων αποδοχών του εισαγωγικού βαθμού του αντίστοιχου κλάδου, χωρίς επίδομα οικογενειακών βαρών.

20. Οι διατάξεις των παρ. 8 και 9 του άρθρ. 13 που αφορούν την υποχρέωση παραμονής των εκπαιδευτικών στα σχολεία, καθώς και την απαγόρευση παράδοσης ιδιαίτερων μαθημάτων και τις κυρώσεις για την παράβασή της αντίστοιχα, εφαρμόζονται και για τους εκπαιδευτικούς της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

21. Οι διατάξεις των άρθρ. 12 και 13 και των παρ. 13 έως 20 αυτού του άρθρου εφαρμόζονται ανάλογα και για τους προσωρινούς αναπληρωτές και τους εκπαιδευτικούς που υπηρετούν στη δημόσια πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου.

Τέλος, κατά το άρθρο 62 του ίδιου νόμου με τίτλο « Θέματα ιδιωτικής εκπαίδευσης »:

«...6. Εξακολουθεί να ισχύει για τους ιδιωτικούς εκπαιδευτικούς το μειωμένο λόγω βαθμού υποχρεωτικό ωράριο διδασκαλίας, που προβλέπεται από τις κείμενες διατάξεις μέχρι την έναρξη ισχύος αυτού του νόμου, χωρίς μείωση των αποδοχών τους. Οι εκπαιδευτικοί αυτοί υποχρεούνται να αναλάβουν πρόσθετες ώρες διδασκαλίας ύστερα από πρόταση του ιδιοκτήτη του σχολείου μέχρι να συμπληρώσουν το προβλεπόμενο από το νόμο αυτόν υποχρεωτικό ωράριο εβδομαδιαίας διδασκαλίας.

7. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 4 του άρθρου 52 οι διατάξεις αυτού του νόμου εφαρμόζονται ανάλογα στις ιδιωτικές σχολικές μονάδες της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και στο εκπαιδευτικό προσωπικό τους, εκτός από τις διατάξεις των περιπτώσεων Α, Β, και Γ του άρθρου 11...»

Προστίθεται στα παραπάνω, ότι εξακολουθεί να ισχύει και στους ιδιωτικούς εκπαιδευτικούς η μείωση διδακτικού ωραρίου κατά δύο (2) ώρες των εκπαιδευτικών της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης που έχουν ή συμπληρώνουν εικοσαετή υπηρεσία (περ. 2β της υποπαρ. Θ2 του άρθρου πρώτου του ν. 4152/2013).

III. Από τις παραπάνω διατάξεις προκύπτουν τα εξής:

Στο άρθρο 27 παρ.4 περ.β' του Ν. 682/1977, όπως αυτό ισχύει μετά την τροποποίησή του με το άρθρ. 9 παρ.2 Ν. 4713/2020, ορίζεται ότι:

«4.β) Οι ιδιωτικοί εκπαιδευτικοί, εφόσον δεν συμπληρώνουν το ωράριο του διοριστηρίου τους με βάση το υποχρεωτικό ή το διευρυμένο ωρολόγιο πρόγραμμα της σχολικής μονάδας στην οποία εργάζονται, απασχολούνται λιγότερες ώρες από αυτές του διοριστηρίου τους, με ανάλογη μείωση των αποδοχών τους.».

Επίσης, κατά το άρθρο 14 παρ.14 του Ν. 1566/1985, διδασκαλία με μειωμένο ωράριο στα δημόσια σχολεία δεν επιτρέπεται, εκτός εάν η συμπλήρωσή του δεν είναι αντικειμενικά δυνατή.

Από τις διατάξεις αυτές, οι οποίες κατά το άρθρο 62 παρ.7 Ν. 1566/1985 εφαρμόζονται και στις ιδιωτικές σχολικές μονάδες της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ΑΠ 1820/1999), συνάγεται ότι για τους ιδιωτικούς εκπαιδευτικούς ισχύει κατ' αρχήν απασχόληση με πλήρες ωράριο διδασκαλίας, αφού διδασκαλία με μειωμένο ωράριο δεν επιτρέπεται, παρά μόνο κατ' εξαίρεση, όταν η συμπλήρωση πλήρους ωραρίου δεν είναι αντικειμενικά δυνατή.

Στο σημείο αυτό κρίνεται αναγκαίο να αναφερθεί, ότι πριν από τη θέσπιση του Ν. 4713/2020, θεσπιζόταν ρητώς η υποχρέωση των ιδιωτικών σχολείων να δώσουν προς συμπλήρωση ώρες κατά προτεραιότητα σε εκείνους τους εκπαιδευτικούς, που δεν συμπλήρωναν το υποχρεωτικό ωράριό τους.

Ειδικότερα στο άρθρο 28 του Ν. 4415/2016 οριζόταν με σαφήνεια, ότι: «σε περίπτωση κατάργησης τάξεων ή τμημάτων, καθώς και αν οι ώρες διδασκαλίας ενός μαθήματος δεν επαρκούν προκειμένου οι εκπαιδευτικοί να καλύψουν το ωράριο του διοριστηρίου τους, ανατίθενται στους εν λόγω εκπαιδευτικούς, άλλες σχολικές δράσεις και δραστηριότητες σύμφωνα με τις πραγματικές ανάγκες της σχολικής μονάδας, όπως ιδίως, ενισχυτική διδασκαλία, πρόσθετη διδακτική στήριξη, ενίσχυση της γλωσσομάθειας, συντονισμός κλάδου ή άλλης ομάδας εκπαιδευτικών, διοργάνωση αθλητικών, πολιτιστικών, καλλιτεχνικών και άλλων δράσεων, ανάθεση ωρών ως υπευθύνων εργαστηρίων ή διοικητικό έργο, προκειμένου να συμπληρώσουν το υποχρεωτικό τους ωράριο».

Επιπλέον στο άρθρο 56 του Ν. 4472/2017 είχαν προστεθεί δύο ακόμη τρόποι συμπλήρωσης ωραρίου των εκπαιδευτικών και συγκεκριμένα είχε προβλεφθεί, ότι:

«1. Για τις εκπαιδευτικές δραστηριότητες πέραν του υποχρεωτικού ωρολογίου προγράμματος απασχολούνται κατά προτεραιότητα εκπαιδευτικοί της οικείας σχολικής μονάδας για συμπλήρωση των ωρών του διοριστηρίου τους.

2. Η διδασκαλία πρόσθετων εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων σε μαθητές που φοιτούν σε άλλες σχολικές μονάδες γίνεται κατά προτεραιότητα από εκπαιδευτικούς της οικείας σχολικής μονάδας που απασχολούνται για συμπλήρωση των ωρών του διοριστηρίου τους»

Οι διατάξεις αυτές καταργήθηκαν με το Ν. 4713/2020, πλην, όμως, από το σύνολο των διατάξεων που παραπάνω υπό στοιχείο II αναφέρονται, αυτοτελώς η κάθε μία χωριστά και σε συνδυασμό μεταξύ τους, συνάγεται η πρόνοια του νομοθέτη να προτάσσεται η συμπλήρωση του ωραρίου σε εκείνους τους εκπαιδευτικούς, οι οποίοι για οποιονδήποτε λόγο δεν συμπληρώνουν το υποχρεωτικό ωράριο τους.

Η μείωση, δηλαδή, του ωραρίου και κατ' επέκταση η μείωση των αποδοχών στον ιδιωτικό εκπαιδευτικό που δεν συμπληρώνει το υποχρεωτικό ωράριό του αποτελεί

την έσχατη - και πιο δυσμενή αναμφισβήτητα- επιλογή, η οποία ακολουθείται, μόνον εφόσον συντρέχουν πράγματι αντικειμενικοί λόγοι και δεν υπάρχει άλλη δυνατότητα κάλυψης του ωραρίου λόγω π.χ. κατάργησης τάξης ή τμήματος, μαθήματος κλπ.

Έτσι π.χ. στις πρόσθετες υπηρεσίες του υποχρεωτικού διευρυμένου ωρολογίου προγράμματος διδασκαλίας, υπό τις προϋποθέσεις που προβλέπει το άρθρο 4 Ν. 682/1977 (οι οποίες ώρες πρέπει να εγγράφονται στο διοριστήριο του εκπαιδευτικού, βλ. Ν.Γεωργιάδου, «Εκπαιδευτικό Δίκαιο», σελ. 251) πρέπει να απασχολούνται κατά προτεραιότητα οι υπάρχοντες εκπαιδευτικοί του σχολείου στα γνωστικά αντικείμενα της ειδικότητάς τους και μόνο σε περίπτωση εξάντλησης του νόμιμου ωραρίου τους είναι δυνατή, είτε η ανάθεση υπερωριακής διδασκαλίας σε εκπαιδευτικούς εντός της σχολικής μονάδας είτε η ανάθεση σε εκπαιδευτικούς εκτός σχολικής μονάδας με ωριαία αντιμισθία (βλ. παραπάνω ρητή διατύπωση της παρ.18 άρθρου 14 Ν. 1565/85, όπου: «18. Ανάθεση υπερωριακής διδασκαλίας, προαιρετικής ή υποχρεωτικής, καθώς και ανάθεση διδασκαλίας με ωριαία αντιμισθία επιτρέπεται μόνο αν οι καθηγητές της ίδιας ειδικότητας έχουν καλύψει το υποχρεωτικό ωράριο διδασκαλίας τους. ...»).

Το γεγονός, ότι ο Ν. 4713/2020 κατήργησε τη διάταξη του άρθρ. 56 παρ. 6 Ν. 4472/2017, με την οποία οριζόταν ρητά, ότι στις πρόσθετες εκπαιδευτικές υπηρεσίες πέραν του ωρολογίου προγράμματος απασχολούνταν κατά προτεραιότητα εκπαιδευτικοί της σχολικής μονάδας για συμπλήρωση των ωρών του διοριστηρίου τους, ουδόλως μεταβάλλει τη ρύθμιση του άρθρ. 14 περ.18 Ν. 1566/1985, σχετικά με την κατά προτεραιότητα απασχόληση των υπαρχόντων εκπαιδευτικών για την κάλυψη των ωρών του διευρυμένου ωραρίου, μέχρι την εξάντληση του νομίμου ωραρίου τους, εφόσον:

α) ο Ν. 682/1977 σαφώς εντάσσει τις πρόσθετες εκπαιδευτικές υπηρεσίες του διευρυμένου ωρολογίου προγράμματος στο Εβδομαδιαίο Υποχρεωτικό Ωρολόγιο Πρόγραμμα Διδασκαλίας, ορίζοντας μάλιστα ότι οι ώρες απασχόλησης των εκπαιδευτικών της μονάδας στο διευρυμένο πρόγραμμα περιλαμβάνονται στο διοριστήριο ως ώρες κανονικής εβδομαδιαίας διδασκαλίας,

β) η Αιτιολογική Έκθεση του Ν. 4713/2020, επί του άρθρ. 3, αναφέρει ότι: «Περαιτέρω, καθ' όλη τη διάρκεια του διευρυμένου προγράμματος, οι ώρες απασχόλησης των εκπαιδευτικών της ιδιωτικής σχολικής μονάδας στις πρόσθετες εκπαιδευτικές υπηρεσίες, εφόσον τους ανατεθούν, υπολογίζονται ως ώρες κανονικής εβδομαδιαίας διδασκαλίας, δηλαδή αποτελούν ώρες 'διοριστηρίου'»,

γ) την εξομοίωση υποχρεωτικού-διευρυμένου ωραρίου δέχεται και η διάταξη της παρ. 4 του άρθρου 27 Ν.682/1977, όπως ισχύει, κατά την οποία: «Οι ιδιωτικοί εκπαιδευτικοί, εφόσον δεν συμπληρώνουν το ωράριο του διοριστηρίου τους με βάση το υποχρεωτικό ή το διευρυμένο ωρολόγιο πρόγραμμα της σχολικής μονάδας στην οποία εργάζονται, απασχολούνται λιγότερες ώρες από αυτές του διοριστηρίου τους, με ανάλογη μείωση των αποδοχών τους» {βλ. άρθρο – μελέτη Ν.Γεωργιάδου-Α.Καπρούλια «Παροχή πρόσθετων υπηρεσιών στα ιδιωτικά σχολεία (μετά από τον Ν. 4713/2020)», ΔΕΝ 2020,1473 επ., στην οποία, πέραν των παραπάνω, επιπλέον αναφέρεται, ότι: «Από τις παραπάνω διατάξεις προκύπτει σαφώς πως στις πρόσθετες υπηρεσίες του υποχρεωτικού διευρυμένου ωρολογίου προγράμματος απασχολούνται κατά προτεραιότητα οι υπάρχοντες εκπαιδευτικοί του σχολείου στα γνωστικά αντικείμενα της ειδικότητάς τους, και μόνο σε περίπτωση εξαντλήσεως του νομίμου ωραρίου τους είναι δυνατή είτε η ανάθεση υπερωριακής διδασκαλίας σε εκπαιδευτικούς εντός της σχολικής μονάδας είτε η ανάθεση διδασκαλίας σε εκπαιδευτικούς εκτός σχολικής μονάδας με ωριαία αντιμισθία κατά τα ισχύοντα (άρθρο 14 παρ. 18 του Ν. 1566/1985, ΑΠ 215/2019 ΝΟΜΟΣ)» καθώς και γνωμοδότηση της 13 Οκτωβρίου 2023 του νομικού συμβούλου της ΟΙΕΛΕ Γ. Μελισσάρη, αναρτημένη στον ιστότοπο).

Άλλως: «η αληθής έννοια της διάταξης αυτής (που, προφανώς, είχε υπόψη της το γεγονός ότι για τους ιδιωτικούς εκπαιδευτικούς ισχύει, κατ' αρχήν, απασχόληση με πλήρες ωράριο διδασκαλίας), είναι ότι σε περίπτωση που για οποιονδήποτε αντικειμενικό (και όχι υποκειμενικό, προερχόμενο δηλ. από τη βούληση του ιδιοκτήτη-εργοδότη) λόγο, όπως αυτοί οι οποίοι είχαν κατηγοριοποιηθεί στο προηγούμενο νομοθετικό καθεστώς, δεν είναι δυνατή η απασχόληση με το πλήρες ωράριο, να δύναται να μειώνεται ανάλογα το ωράριο και, κατ' επέκταση, οι αποδοχές. Την άποψη αυτή ενδυναμώνει και το γεγονός ότι με τη διάταξη αυτή δεν επιβάλλεται τροποποίηση του διοριστηρίου, δείγμα ότι ο νομοθέτης θεωρεί ότι οι αντικειμενικοί λόγοι μπορεί να έχουν και προσωρινό χαρακτήρα.

Επομένως δεν θα πρέπει να γίνεται δεκτή ουδεμία μονομερής τροποποίηση του ωραρίου εκ μέρους του εργοδότη, ειδάλλως θα πρόκειται για παράνομη βλαπτική μεταβολή των όρων εργασίας» (Βλ. γνωμοδότηση της 13 Οκτωβρίου 2023 του νομικού συμβούλου της ΟΙΕΛΕ Γ. Μελισσάρη).

Επιπλέον, όταν δεν εξαντλείται, με τους τρόπους που παραπάνω ενδεικτικά αναφέρονται, το υποχρεωτικό ωράριο των εκπαιδευτικών, που είναι τοποθετημένοι σε συγκεκριμένη σχολική μονάδα, θα μπορούσαν αυτοί να διατεθούν «σε συστεγαζόμενες ή όμορες σχολικές μονάδες της ίδιας βαθμίδας και του ίδιου ιδιοκτήτη για την κάλυψη λειτουργικών και υπηρεσιακών αναγκών», ή «να τοποθετούνται και να διδάσκουν εφεξής

αποκλειστικά σε άλλο σχολείο ή σε άλλη σχολική βαθμίδα του ίδιου ιδιοκτήτη χωρίς καταγγελία της σύμβασης εργασίας» (βλ. άρθρο 27 Ν. 682/1977).

Για την δικηγορική εταιρεία

Η δικηγόρος



ΕΥΣΤΑΘΙΑ ΙΩΑΝ. ΚΡΙΕΜΑΔΗ
ΕΤΑΙΡΟΣ (ΑΜ/ΔΣΑ: 24164)
efikriemadi@yahoo.gr

ΡΟΥΠΑΚΙΩΤΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ
ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ (ΑΜ/ΔΣΑ: 80813)
ΔΙΔΟΤΟΥ 9-11 • 106 80 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ.: 210 3624 626 • 210 3302 872
ΑΦΜ: 996789855 • ΔΟΥ: Δ' ΑΘΗΝΩΝ